

سرگذشت حرفه‌ای دکتر علی اصغر معصومی «استاد گون‌شناس ایرانی»

مهدی زهدی

* پژوهشگر منابع طبیعی و عضو پیشین شورای عالی جنگل، مرتع و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور. پست الکترونیک: mezhohdi@yahoo.com

دانشمندان گیاه‌شناس نقش بسیار مهمی در شناسایی اکوسیستم‌های طبیعی و تنوع زیستی کشور داشته‌اند. در این میان، آقای دکتر علی اصغر معصومی با مطالعه عمیقی که در ۴ دهه از عمر گران‌بهای خود روی جنس گون (*Astragalus*) داشته، نقش و جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است. استاد گرانقدر جناب آقای دکتر علی اصغر معصومی، استاد پژوهش (بازنشسته) بخش تحقیقات گیاه‌شناسی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور هستند که علاوه بر شناسایی گونه‌های متعدد جنس گون، مجری طرح‌های تحقیقاتی متعدد بوده‌اند و سال‌ها ریاست بخش تحقیقات گیاه‌شناسی و مدیریت باغ گیاه‌شناسی ملی ایران را بر عهده داشته‌اند. در این مقاله سعی شده است به بخشی از فعالیت‌های حرفه‌ای و علمی این دانشمند بزرگ اشاره شود. کلمات کلیدی: گون، تنوع زیستی، گیاه‌شناسی، معصومی.

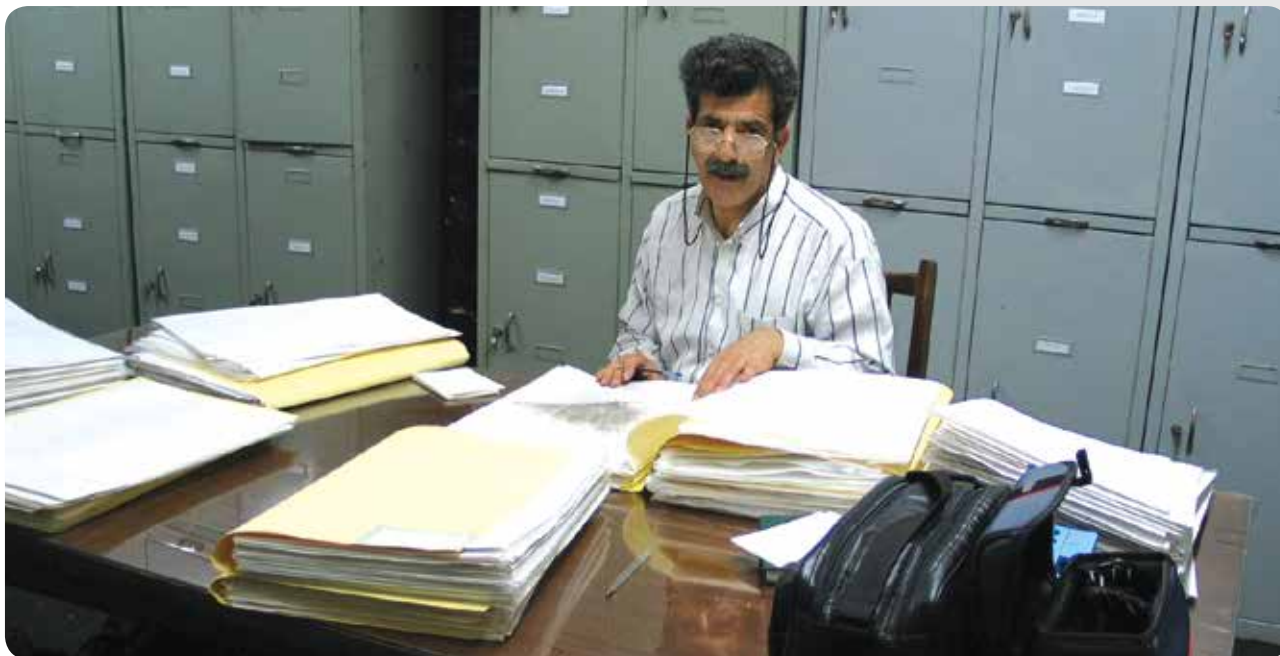
دکتر معصومی در سن ۲۵ سالگی

اینجانب نیز با کمک و راهنمایی خودشان مقاله زندگینامه‌شان را در نشریه طبیعت ایران بازنشر کنم.

پرفسور علی‌اصغر معصومی متولد دوم مهر ماه سال ۱۳۲۷، در شهر زیبای رامسر است. ایشان تحصیلات ابتدایی را در دبستان بیهقی رمک (از توابع رامسر) گذراند و در ادامه، دوره متوسطه را در دبیرستان اردیبهشت رامسر سپری کرد. در سال ۱۳۴۵ پس از قبولی در کلاس دهم و با تشویق پدر مرحومشان، به تهران آمده و سال‌های یازدهم و دوازدهم دبیرستان را در یکی از دبیرستان‌های تهران در محله خیابان ری به تحصیل ادامه می‌دهد. در سال ۱۳۴۷ پس از اخذ دیپلم طبیعی، در آزمون کنکور سراسری شرکت کرده و در رشته زیست‌شناسی دانشکده علوم دانشگاه تهران پذیرفته می‌شود. با توجه به علاقه فراوان به علم گیاه‌شناسی، از سال دوم به‌طور جدی‌تر به مطالعه و علم‌آموزی در گیاه‌شناسی می‌پردازد. البته در خاطرات خود بیان می‌دارند، آقای دکتر صادق مبین، استاد گیاه‌شناسی در دانشگاه بودند که با بیان گرم، عارفانه و شاعرانه‌ای که داشتند تأثیر زیادی در گرایش من به سمت گیاه‌شناسی گذاشتند. دکتر معصومی، در سال ۱۳۵۲ در مقطع لیسانس فارغ‌التحصیل می‌شوند و بلافاصله به خدمت سربازی می‌روند. ایشان می‌فرمایند «به‌دلیل استعداد بالا در گیاه‌شناسی در سال سوم و چهارم دانشگاه و در دوره سربازی در مدرسه عالی کشاورزی همدان و دانشگاه بوعلی‌سینا، درس گیاه‌شناسی را تدریس می‌کردم». ایشان می‌افزایند، «در مهر ماه ۱۳۵۰، به پیشنهاد آقای دکتر قهرمان و پذیرش آقای دکتر اقبالی، کار تدریس تئوری و آزمایشگاه گیاه‌شناسی را در مدرسه عالی کشاورزی همدان آغاز کردم. این فعالیت در سال ۱۳۵۱ نیز ادامه یافت و در دوران نظام وظیفه و آغاز کار در باغ گیاه‌شناسی در گردش صحرائی با دانشجویان در فصل رویش به الوند، مسیر ملایر، مسیر قروه و غیره می‌رفتم و ضمن آموزش به دانشجویان،

محمد درویش، فعال صاحب‌نام محیط‌زیست، در دیباچه کتاب «یادنامه، خاطرات و سفرهای گیاه‌شناسی من» به نیکی بیان می‌کند: «دنیای رازآمیز، زیبا و گاه هیجان‌انگیز گیاهان موجود در زمین را در نخواهیم یافت، مگر آن که زندگی آن گروه از مردان و زنانی را بخوانیم که برای رسیدن دانش گیاه‌شناسی به چنین بلوغ و تکاملی در زمانه حاضر، رنج‌ها، صبوری‌ها و سخت‌کوشی‌های فراوانی را تجربه و تحمل کرده‌اند» (معصومی، ۱۳۹۲). به‌راستی شناسایی، نام‌گذاری و معرفی فلور ایران، بدون فداکاری و پشتکار دانشمندان گیاه‌شناس که پستی و بلندی‌های گسترده این سرزمین را با عشق پیموده‌اند، میسر نمی‌شد. در این میان، دکتر علی‌اصغر معصومی جایگاه خاص و ویژه‌ای را به خود اختصاص داده و نام خود را در تاریخ گیاه‌شناسی ایران جاودان نموده است. جنس بزرگ و بسیار مهم گون (*Astragalus*) که هر جا سخن از گون به میان می‌آید، نام این دانشمند بزرگ نیز در ذهن‌ها تداعی می‌شود. ایشان یکی از بزرگ‌ترین و سخت‌ترین جنس‌های عالم گیاهی را انتخاب و پس از چهار دهه تحقیق، پیمایش صحرائی و تلاش بی‌وقفه، شناسایی این جنس گیاهی بسیار مهم را در ایران از ابتدا تا انتها به انجام رساند. در مقدمه کتاب یادنامه، ایشان می‌فرمایند: «براساس سفارش آقای وندلیو، قرار بود گیاهان استان‌های گیلان و مازندران را به‌صورت تخصصی کار کنم، اما پس از فراغت از تحصیل و بازگشت به وطن، بر آن شدم تا فقط روی گون‌های ایران متمرکز شوم. زیرا می‌دانستم که در کارهای تخصصی و طولانی‌مدت، نتایج دقیق و مطمئن‌تری تحصیل می‌شود».

باوجودآنکه آقای دکتر علی‌اصغر معصومی چهره علمی کاملاً شناخته‌شده‌ای هستند و به همت خود ایشان در کتاب «یادنامه، خاطرات و سفرهای گیاه‌شناسی من»، بخش زیادی از زندگینامه حرفه‌ای‌شان را نوشته و منتشر نموده‌اند، خواهش کردم، اجازه دهند تا

هرباریوم مرکزی ایران، بخش تحقیقات گیاهشناسی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

با هماهنگی این سازمان با ستاد نیروهای مسلح، قرار شد هر روز از ساعت ۲ بعد از ظهر در باغ گیاهشناسی کار کنم. بدین ترتیب از ساعت ۲ که به باغ گیاهشناسی می‌آمدم، تا ساعت ۹ شب در کنار آقای وندلبو کار می‌کردم. پس از پایان دوران سربازی کار خود را به‌طور تمام‌وقت در باغ گیاهشناسی ادامه دادم. با رفتن آقای وندلبو، در سال ۱۳۵۵، آقای رنه‌مارک (Heinz Runemark)، که گیاهشناس سرشناسی بود، جایگزین ایشان شد. ایشان دوره‌های آموزشی گیاهشناسی، زبان لاتین و قوانین نام‌گذاری را به ما آموختند». در ادامه در بیان سرگذشت خود بیان می‌فرماید: «پس از مدتی کار در باغ گیاهشناسی ملی ایران و انجام مأموریت جمع‌آوری گیاهان به همراه دانشمندان خارجی، دریافتم که برای پیشرفت در علم گیاهشناسی باید، منابع متعدد به زبان‌های گوناگون را بررسی کرد و با تحصیلات لیسانس نمی‌توان به ژرفای این علم وسیع و قدیمی دست یافت. پس از مشورت با آقای رنه‌مارک و تشویق ایشان به ادامه تحصیل و معرفی‌نامه ایشان به دانشگاه لویی‌پاستور در شهر استراسبورگ فرانسه، برای ادامه تحصیل در زمینه بیوسیستماتیک، عازم فرانسه شدم. زبان فرانسه را فرا گرفتم و دوره فوق‌لیسانس در رشته زیست‌شناسی گیاهی (کاربیوسیستماتیک) را آغاز کردم. در این دوره، استاد راهنمایم خانم دکتر گانیو رئیس «دیپلم مطالعات عمیق کاربیوسیستماتیک بعضی از گیاهان ایران» بود. پس از اخذ فوق‌لیسانس در همین دانشگاه به مقطع دکتری راه یافتیم. موضوع رساله دکتری «کاربیوسیستماتیک تیره شب‌بو در ایران» بود. برای جمع‌آوری گیاهان در فصل بهار سال‌های ۱۹۷۷، ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ میلادی به ایران آمدم و به نقاط مختلف کشور سفر کردم. نمونه‌ها را برای شناسایی و بررسی‌های بیشتر به فرانسه می‌بردم که هم‌اکنون این نمونه‌ها در هرباریوم دانشگاه لویی پاستور نگهداری

گیاهان را نیز جمع‌آوری می‌کردم. در آن زمان دانشگاه‌ها برای تأمین معیشت و رفاه نسبی دانشجویان دو اقدام بسیار مهم انجام می‌دادند، نخست آنکه دانشجویان را برای تأمین هزینه‌های کمک تحصیلی به آموزش و پرورش معرفی می‌کردند و هر دانشجو یک روز یا معادل ۸ ساعت در هفته تدریس داشت و ماهیانه ۲۰۰ تومان حقوق دریافت می‌کرد، دوم آنکه دانشجویان را برای آموزش نظام وظیفه در روزهای پنجشنبه حین تحصیل به اداره نظام وظیفه معرفی می‌کردند. هم‌زمان در دوره تحصیل لیسانس، با توافقی که نظام وظیفه با دانشگاه انجام داده بود، آخر هفته‌ها به آموزش نظامی می‌رفتم و مدت شش ماه آموزش نظام وظیفه در ضمن تحصیل برایم منظور شد». در کتاب یادنامه آقای دکتر معصومی آمده: «در سالی که از لیسانس فارغ‌التحصیل شدم، در دانشگاه تهران دوره کارشناسی ارشد در رشته گیاهشناسی نبود، لذا، در مهرماه سال ۱۳۵۲ پس از دریافت دفترچه نظام وظیفه عازم خدمت سربازی شدم. پس از دوره سه ماهه آموزشی، محل خدمتم در درمانگاه ۵۰۳ ارتش در نزدیکی پادگان جی تعیین شد. در نیمه‌های خدمت نظام وظیفه بود که اطلاعیه جذب نیروی جوان گیاهشناس برای «باغ گیاهشناسی ملی ایران» را در روزنامه اطلاعات دیدم. در پاییز ۱۳۵۳ برای مصاحبه استخدام به باغ گیاهشناسی رفتیم. آقای وندلبو (Per Wendelbow) به همراه یک مترجم به نام آقای ریاضی، با داوطلبان مصاحبه می‌نمود. به یاد دارم که ایشان از من پرسید، چند تیره گیاهی را می‌شناسی و پاسخ دادم، ۱۰۰ تیره که موجب تعجب ایشان شد. ضمن پرسش‌های این‌چنین، با نشان دادن ۶۰ نمونه هرباریومی از من خواست که نام تیره و جنس هر کدام را بیان کنم. پس از سؤالات بسیار و اتمام مصاحبه، من را از بین ۶۰ داوطلب برگزید. با موافقت آقای وندلبو و کسب موافقت رئیس باغ گیاهشناسی، با رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست آقای اسکندر فیروز مکاتبه شد (در آن زمان باغ گیاهشناسی زیرمجموعه سازمان حفاظت محیط‌زیست بود) و در نهایت

پودلش، سیتین و همکاران

است و بیش از ۸۴۰ گونه در ایران دارد، آغاز کردم. مطالعه روی گون، بیش از ۳۲ سال از ۴۰ سال فعالیت پژوهشی مرا دربرگرفت. در دوران دانشجویی در مقطع دکتری (سالهای ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۹) در بازدیدهایی که از موزه‌های تاریخ طبیعی پاریس و وین و هرباریوم مونپلیه داشتم، اولین بار با دیتریش پودلش (D. Podlech)، گون‌شناس مشهور اهل مونیخ آلمان، آشنا شدم. آقای پودلش در سال ۱۳۴۷ مسئولیت نگارش فلور ایرانیکا را برعهده داشت. پس از شروع به کار در مؤسسه با مکاتبات متعدد، بالاخره ارتباط علمی با آقای پودلش برقرار شد. پس از مدتی

پودلش و زارع در ارسباران

می‌شود. در روز ۱۲ ژانویه ۱۹۸۰ پایان‌نامه خود را در مقابل هیئت ژوری داخلی و آقای گورنفلو از پاریس دفاع کردم و در تاریخ ۲۲ ژانویه ۱۹۸۰ به میهن بازگشتم. در واقع اواسط دوره دکتری بود که به مرور به جنس بزرگ گون علاقه‌مند شدم.»

دکتر معصومی در کتاب خاطرات خود می‌فرماید: «با اتمام تحصیلات در فرانسه به ایران بازگشتم و پس از مدتی، دوباره کار خود را در مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع آغاز کردم. با شروع کار، مطالعات میدانی و پژوهش‌های خود را در رابطه با جنس گون (*Astragalus*)، که جزو گیاهان پیچیده و متنوع

کار علمی و تبادل اطلاعات، در اوایل پاییز ۱۳۶۴، بودلش طی نامه‌ای از من دعوت کرد تا به مونیخ رفته و درباره مسائل مرتبط با شناسایی گونه‌ها مذاکره کنیم. با انجام اقدامات لازم در اواسط آذر ۱۳۶۴، عازم مونیخ شدم که با استقبال ایشان، که به همراه دانشجویان دکتری‌شان به فرودگاه آمده بودند، مواجه شدم. در حال حاضر نیز که بیش از ۳۰ سال از آن زمان می‌گذرد، هنوز با یکدیگر ارتباط علمی و همکاری عمیقی داریم و مقالات متعددی را با یکدیگر چاپ و گونه‌های جدید فراوانی را به اتفاق شناسایی و معرفی کردیم»، ایشان ادامه می‌دهند: «سعی کردم با مکاتبه و ارسال مقالات و کتاب‌های جدید با سایر دانشمندان گیاه‌شناس جهان از جمله دکتر پارسا، که اولین فلور ایران را در سال ۱۳۲۷ به زبان فرانسه نوشت و از پیشگامان علم گیاه‌شناسی ایران است و نیز افراد دیگری همچون پرفسور لئونارد، پرفسور بارنی (باغ گیاه‌شناسی میسوری)، دکتر لاک (باغ گیاه‌شناسی کیو) و غیره ارتباط علمی برقرار کنم. ایشان نیز در پاسخ، مقالات و منابع علمی فراوانی را برای من ارسال کردند که در کارهای علمی برایم بسیار مفید بود، به علاوه موجب شد کتابخانه نفیس و ارزشمندی را در ارتباط با موضوعات کاری خود فراهم نمایم» (معصومی، ۱۳۹۲).

برخی از مسئولیت‌های علمی و اجرایی:

- رئیس مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، با ابلاغ وزیر کشاورزی از تاریخ ۲۷/۱۰/۱۳۶۷ تا سال ۱۳۷۱ به مدت ۴ سال
- رئیس بخش تحقیقات گیاه‌شناسی در دو مقطع
- عضو گروه‌های ارزشیابی طرح‌های تحقیقاتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور در استان‌ها و ستاد از سال ۱۳۷۴
- عضو شورای پژوهشی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور در دوره مدیریت بخش
- عضو شورای فنی تهیه و تصویب طرح‌های تحقیقاتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور
- عضو کمیته انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور
- رئیس گروه رده‌بندی گیاهی بی‌گل مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور از تاریخ ۱/۱/۱۳۹۴
- مشاور معاون آموزش و تحقیقات در امور منابع طبیعی وزیر جهاد سازندگی
- عضو گروه واژه‌گزینی علوم گیاهی فرهنگستان علوم
- همکاری با مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور پس از بازنشستگی به‌عنوان مشاور ریاست مؤسسه و در مقطعی رئیس و سپس عضو شورای راهبردی محیط‌های طبیعی ایران.

برخی از فعالیت‌های علمی و پژوهشی:

- تحقیق و مطالعه روی جنس گون (*Astragalus*) به مدت ۴۰ سال که هنوز نیز ادامه دارد.
- مأموریت علمی به کشور آلمان در سال ۱۳۶۸ به منظور بازدید

از هرباریوم‌ها

- مشاهده نمونه‌های گیاهی
- ملاقات با دانشمندان مختلف و شرکت در سمپوزیوم‌ها و کنفرانس‌های علمی
- تحقیق و مطالعه روی گل‌سنگ‌های ایران به مدت هفت سال
- همکاری با دانشگاه‌های تهران، اصفهان، همدان، شاهد رامسر و دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات در قالب تدریس دروس مختلف گیاه‌شناسی و راهنمایی و مشاوره در پایان‌نامه‌های متعدد کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری
- همکاری علمی با بودلش، گیاه‌شناس آلمانی، برای تألیف کتاب فلورا ایرانیکا در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۱۳
- عضو هیئت‌مدیره انجمن زیست‌شناسی ایران

تقدیرنامه‌ها:

- تشویق‌نامه از وزیر جهاد سازندگی به‌عنوان پژوهشگر نمونه
- تشویق‌نامه از رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به‌عنوان محقق نمونه در گیاهان ایران
- تشویق‌نامه از وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با عنوان پژوهشگر درجه دوم در تحقیقات
- تشویق‌نامه از استاندار مازندران با عنوان چهره ماندگار استان مازندران
- کتاب برگزیده سال در سال ۱۳۹۸ برای جلد سوم فلور گون‌های ایران، خانه کتاب ایران و دریافت لوح تقدیر از رئیس جمهور

تألیفات (برخی از کتاب‌ها و مقالات علمی):

- ۱) گوناگونی و پیدایش انواع در گیاهان عالی، ترجمه در سال ۱۳۶۴
 - ۲) تکامل کروموزومی در گیاهان، ترجمه در سال ۱۳۶۷
 - ۳) گون‌های ایران، جلد اول، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، ۱۳۶۵
 - ۴) گون‌های ایران، جلد دوم، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، ۱۳۶۷
 - ۵) گون‌های ایران، جلد سوم، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، ۱۳۷۴
 - ۶) گون‌های ایران، جلد چهارم، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، ۱۳۷۹
 - ۷) گون‌های ایران، جلد پنجم، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، ۱۳۸۵
 - ۸) اطلس گون‌های ایران به زبان انگلیسی در ۳ جلد که تصویر ۳۰۰ گونه گون را دربرمی‌گیرد.
 - ۹) فلور ایران، جنس گون در سه جلد
 - ۱۰) همکاری در تدوین فلور ایرانیکا در پنج جلد
- 11) Maassoumi A.A., Illustrated guide to the genus *Astragalus* in Iran, vol.1. 1 01/1990; Research Institute

دکتر معصومی در حال تحقیق میدانی و نمونه برداری از گیاهان در پشیم شوران دزفول

Rangelands Press.

19) Maassoumi A.A., S.R. Safavi: An Introduction to Iranian Lichens. 1 edited by M. Haji Moniri, 01/2009; Research Institute of Forests and Rangelands.

20) Podlech D., Sh. Zarre, A.A. Maassoumi, M. Ekici, A. Sytin: Flora Iranica, no. 178. 1-Text edited by K. H. Rechinger, 01/2010; Naturhistorisches Museum Wien.

21) Podlech D., Sh. Zarre, A. A. Maassoumi, M. Ekici, A. Sytin: Flora Iranica, no. 178. 1 (Tables) edited by K. H. Rechinger, 01/2010; Naturhistorisches Wien.

22) Podlech D., A. A. Maassoumi, Sh. M. Zarre: Flora Iranica no. 179 (supplement). 1 edited by K. H. Rechinger, 04/2012; Naturhistorisches Museum Wien.

23) Podlech D., Sh. Zarre, A.A. Maassoumi: Flora Iranica, no. 175. 1 edited by K. H. Rechinger, 07/2001; Akademische Verlagsgesellschaft Salzburg.

24) Zarre Sh, A. A. Maassoumi, D. Podlech: Flora Iranica, no. 177. 1 edited by K. H. Rechinger, 05/2008; Naturhistorische Museum Wien.

25) Maassoumi, A. A., A contribution to the genus *Oxytropis* in Iran. The Iranian journal of Botany. 01/2013; 19 (1): 1-30.

26) Maassoumi A. A., M. Amini Rad, A. Bagheri, H. Maroofi, M.R. Joharchi, F. Ghahremanejad: Five

of Forests and Rangelands.

12) Maassoumi A.A., Illustrated guide to the genus *Asragalus* in Iran, vol.2. 1 01/1993; Research Institute of Forests and Rangelands.

13) Maassoumi A.A., Illustrated guide to the genus *Asragalus* in Iran Vol. 3. 1 01/2003; Research Institute of Forests and Rangelands.

14) Maassoumi A.A., *Astragalus* in the Old World: Check list. 01/1998; Research Institute of Forests & Rangelands.

15) Maassoumi A.A., Flora of Iran, Papilionaceae (*Asragalus* l), no. 43. 1 edited by A. Assadi, 01/2003; Research Institute of Forests and Rangelands.

16) Maassoumi A.A., & M. Assadi: Flora of Iran, Salicaceae, no. 74. 1 edited by A. Assadi, 01/2011; Research Institute of Forests and Rangelands.

17) Maassoumi A.A., et al: Experimental Taxonomy of the genus *Salix* in Iran. 1 01/2012; Research Institute of Forests and Rangeland.

18) Maassoumi A.A., A. Hemati, S. R. Safavi, B. Siavash, Sh. Kazempour osaloo, F. Moeeni, A. Abdollahzade, F. Noori, E. Sadati, A. Bozorgmehr, A. Khodakarami, Samadzadeh, M. Talebi, H. Jahanbazi, B. Yousefi: Experimental Taxonomy of the Genus *Salix* in Iran. 01/2012; Research Institute of Forests &

- (Papilionaceae) in Iran. Iranian Jour. Botany 01/1994; 6(2):197-214.
- 41) Maassoumi A. A., A Geographical study of the genus *Astragalus* in Iran(Part I: Distribution). Iranian Jour. of Botany . 01/1993; 6(1):1-136.
- 42) Maassoumi A. A., Some new species of the Genus *Astragalus* sect. *Malacothrix* in Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1991; 5(1):9-15.
- 43) Maassoumi A. A., Notes on the genus *Astragalus* in Iran III, new records and new species. Iranian Jour. Botany . 4(1):. 01/1988; 4(1):127-142.
- 44) Maassoumi A. A., D. Podlech: Eleven new species and a new section from the genus *Astragalus* in Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1988; 4(1):71-90.
- 45) Maassoumi A. A., A. Ghahreman, V. Mozaffarian: A new species of the genus *Astragalus* Sect. *Tricholobus* from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1988; 4(1):109-110.
- 46) Maassoumi A. A., Notes on the genus *Astragalus* in Iran II, new species and new records. Iran. Jour. Bot. 01/1987; 3(2):189-195.
- 47) Maassoumi A. A., Notes on The Genus *Astragalus* (Leguminosae) in Iran II, new species and new records. Iranian Jour. Botany 01/1987; 3(2):189-195.
- 48) Maassoumi A. A., Notes on the genus *Astragalus* in Iran I, Cytotaxonomic studies on some species. Iranian Jour. Botany . 01/1987; 3(2):117-128.
- 49) Maassoumi A. A., Ghahreman, A. , Ghahremani-nejad, F., Matin, F.: *Astragalus gigantirostratus* (Fabaceae), a remarkable new species from N Iran and supplementary notes on A. sect. *Cytisodes* Bunge.
- 50) Maassoumi A. A., Experimental Taxonomy of the genus *Salix* L. (Salicaceae) in Iran. Iranian Jour. Botany . 01/2009; 15(1):3-20.
- 51) Maassoumi A. A., New species of the genus *Calligonum* L. (Polygonaceae) from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/2009; 15(2):153-153
- 52) Maassoumi A. A., F. Ghahremani-nejad, A. Ghahreman: *Astragalus moussavii* (Fabaceae), a new species of *Astragalus* sect. *Xiphidium* from Iran, with supplementary notes on the section. Nordic Journal of Botany 06/2008; 20(3):353 - 356.
- 53) Maassoumi A. A., Moeeni, M. R. Rahimi Nejad: New species and new records of the Genus *Salix* (Slicaceae) from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/2008; new species of *Astragalus* sect. *Malacothrix* (Fabaceae) from Iran. Rostaniha. 01/2013; 14(1):14-21.
- 27) Maassoumi A. A., A revision of the genus *Calligonum* L. (Polygonaceae) in Iran. The Iranian Journal of Botany . 01/2011; 17(1):43-54.
- 28) Maassoumi A. A., A. Bagheri, F. Ghahremaninejad: Description of *Astragalus barnasariformis* sp. nov. from Iran. Rostaniha. 01/2011; 12(2):177-180.
- 29) Maassoumi A. A., B. Hamzehee: A remarkable new species of the genus *Astragalus* with no close relatives from Kermanshah, Iran. Iranian. Jour. Botany . 10(1):. 01/2003; 10(1):59-61.
- 30) Maassoumi A. A., Noteworthy species of the genus *Astragalus* sect. *Caprini* from Iran. The Iranian. Jour. Botany . 01/2002; 9(2):121-125.
- 31) Maassoumi A. A., D. Podlech: A new species of the genus *Astragalus* sect. *Caprini* DC.. Iranian. Jour. Botany . 01/2002; 9(2):203-205.
- 32) Maassoumi A. A., Important Notes on the genus *Astragalus* subgenus *Tragacantha* from Iran.. Iranian. Jour. of Botany 01/2000; 8(2):309-326.
- 33) Maassoumi A. A., Safavi H., Naseh Y.: A new isolated species of *Astragalus* sect. *Caprini* (Fabaceae) from Khorassan. Iranian journal of Botany . 01/2001; 9(1):63-64.
- 34) Maassoumi A. A., Vakili Shahr babaki S.M.A.: New and noteworthy species of the genus *Astragalus* from Iran of the. Iranian Journal of Botany . 01/2001; 9(1):69-70.
- 35) Maassoumi A. A., Ghahremani Nejad: Interesting new species of *Astragalus* Sect. *Hymenostegisin* Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1999; 8(1):35-41.
- 36) Maassoumi A. A., New findings on the genus *Astragalus* in Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1998; 7(2):221-226.
- 37) Maassoumi A. A., Ranjbar: Revision of the genus *Astragalus* (Sect. *Leucocercis* Bge.) from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1998; 7(2):239-248.
- 38) Maassoumi A. A., Ranjbar: Notes on the genus *Astragalus* Sect. *Alopecuroidei* in Iran. Iranian Jour. Botany . 01/1996; 7(1):39-43.
- 39) Maassoumi A. A., Two new species of the genus *Astragalus* (Papilionaceae) from Iran. Iranian Jour. Botany 01/1994; 6(2):251-253.
- 40) Maassoumi A. A., Additions to the genus *Astragalus*

Joharchi, H. Amirabadizadeh: Some new records of the genus *Astragalus* from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/2005; 11(1):111-113.

60) Maassoumi A. A., Some interesting new species of the genus *Astragalus* from Iran. Iranian Jour. Botany . 11(1). 01/2005; 11(1):101-109.

همچنین ایشان بیش از یک صد مقاله علمی در زمینه گیاهان ایران به زبان انگلیسی و لاتین در مجلات داخلی و خارجی چاپ کرده‌اند. آقای دکتر علی اصغر معصومی بیش از ۳۵ سال در بخش تحقیقات گیاه‌شناسی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور و باغ گیاه‌شناسی ملی ایران خدماتی پر بار و ارزشمند داشتند و در نهایت در تاریخ سی‌ام بهمن ۱۳۹۵ به افتخار بازنشستگی نائل شدند. البته پس از بازنشستگی، ایشان به‌عنوان مشاور رئیس مؤسسه، رئیس گروه راهبردی محیط‌های طبیعی ایران و عضو شورای راهبردی محیط‌های طبیعی ایران همکاری خود را با مؤسسه ادامه دادند. ایشان دارای دو فرزند، یک پسر و یک دختر هستند و هنوز نیز با وجود بازنشستگی در حال تحقیق و آموزش به دانشجویان (به‌عنوان استاد راهنما و مشاور در پایان‌نامه‌های دانشجویی) فعالیت علمی خود را ادامه می‌دهند. ضمن تشکر از ایشان که اجازه فرمودند اینجانب زندگینامه‌شان را در نشریه طبیعت ایران به چاپ برسانم، برای این استاد فرهیخته، سلامتی و طول عمر با عزت آرزو می‌کنم.

14(1):1-6.

53) Maassoumi A. A., V. Mozaffarian: New isolated species of the Genus *Astragalus* (Fabaceae) from Iran. Iranian Jour. Botany . 01/2007; 13(2):87-88.

54) Maassoumi A. A., Two new species of the Genus *Astragalus* in Iran. Iranian Jour. Of Botany . 01/2007; 13(2):78-81.

55) Maassoumi A. A., Dehshiri M.M.: *Astragalus kabutarlanensis*, A new species from Lorestan province, Iran. Iranian Jour. of Botany . 01/2006; 11(2):193-195.

56) Maassoumi A. A., Mirtadzhaddin: *Astragalus hotkanensis* (Fabaceae) , sect. Microphysa) a new species. Nordic Jour. of Botany . 01/2006; 12(1):90-91.

57) Maassoumi A. A., Maroufi H: A new species of the genus *Astragalus* L. Sect. Hymenostegis from Kurdistan, Iran. Iranian JOUR. of Botany . 01/2006; 12(1):92-93.

58) Maassoumi A. A., S. Kazempour Osaloo: Three new species of the genus *Astragalus* sect. Incani from Iran. Iranian. Jour. Botany . 01/2006; 11(2):137-142.

59) Maassoumi A. A., S. R. Safavi, B. A. zadeh, M. R.